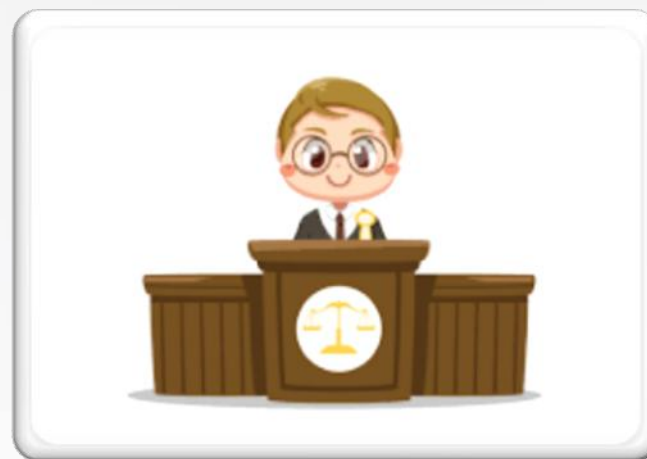

โครงการเสริมสร้างและป้องกัน

การกระทำผิดวินัย

ปีที่ ๙ (ครั้งที่ ๔/๒๕๖๖)

การเผยแพร่ความรู้เพื่อเสริมสร้างและป้องกันการกระทำผิดวินัย ปีที่ ๙ (ครั้งที่ ๔)

โครงการเสริมสร้างและป้องกันการกระทำผิดวินัย สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการกรม กลุ่มนิติการ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
พระราชทานพระบรมราโชวาท เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน
๑ เมษายน ๒๕๖๖

การเป็นข้าราชการนั้น สำคัญที่สุดคือต้องมี
ความสุจริต. กล่าวคือ ต้องทำแต่สิ่งที่ถูกต้อง
พูดแต่สิ่งที่ดีที่เหมาะสม และคิดแต่สิ่งที่ดีที่เป็นธรรม.
จึงขอให้ข้าราชการทุกคน ปฏิบัติงานตามคุณธรรมข้อนี้
ให้เจริญงอกงาม.

พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต
วันที่ ๒๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จฯ ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลมาฆบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๖ ณ พระราชวังดุสิต พระบรมมหาราชวัง

เมื่อวันจันทร์ที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๗.๒๖ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนิน ไปในการพระราชพิธี ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลมาฆบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๖ ณ พระอุโบสถวัด พระศรีรัตนศาสดาราม พระบรมมหาราชวัง

เมื่อเสด็จเข้าพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดเทียนรุ่ง ทรงรับกระถางดอกไม้จากเจ้าพนักงาน พระราชพิธีวางบนพานหน้าฐานชุกชี ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ ทำятที่นั้ง แล้วทรงจุดเทียนห่วงบูชาพระพุทธรูปมณฑปรัตนพิมาน ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการทำятที่นั้งบูชาพระพุทธรูปอดฟ้าจุฬาโลก และ พระพุทธรูปเลิศล้ำนภลัย ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการทองใหญ่ ที่หน้าธรรมาสน์ศิลา ทรงกราบ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ ทองทิพย์ที่หน้าธรรมาสน์ศิลา ทรงกราบ จากนั้น พลอากาศโทภักดี แสง-ชูโต รักษาการแทนผู้อำนวยการกองพระราชพิธี เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเทียนชนวน ทรงหยิบทียนชนวนจุดไฟที่โคมไฟฟ้า แล้วพระราชทานคืน เพื่อเชิญไปถวายเจ้าอาวาสพระอารามหลวง จุดเทียนรุ่ง ที่ทรงพระราชอุทิศพระราชทานไปจุดถวายเป็นพุทธบูชา ๕ พระอาราม พระสงฆ์ ๓๐ รูป เจริญพระพุทธมนต์

เสร็จแล้ว ทรงโปรยดอกมะลิที่ธรรมาสน์ศิลา และทรงจุดเทียนดูหนังสือเทศน์พระราชทานแก่เจ้าพนักงานพระราชพิธีเชิญไปตั้งที่ธรรมาสน์ศิลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทรงธรรม ทรงศีล พระธรรมกิตติเมธี ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชาธิวาสวิหาร ถวายศีล และถวายพระธรรมเทศนา เรื่อง ธรรมจารึกถา หรือผู้ประพฤติธรรม จบแล้ว ทรงหลังทักษิณาทน

แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมบูชากัณฑ์เทศน์ และทรงยืนประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมถวายพระสงฆ์ที่เจริญพระพุทธมนต์ พระสงฆ์ถวายอติเรก จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทรงกราบที่หน้าเครื่องนมัสการ ทรงรับการถวายความเคารพ ของผู้มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

แล้วเสด็จออกจากพระอุโบสถ ไปยังมณฑลพิธีบวงสรวงสังเวห์เพื่อทรงเททองหล่อยอดฉัตรอุโบสถเจดีย์มหาจักรีบรมราชมณฑล วัดป่าธรรมคีรี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ในการนี้ ทรงจุดเทียนทอง เทียนเงิน และธูปที่โต๊ะเครื่องบวงสรวงสังเวห์ แล้วทรงจุดธูปทางปากที่เครื่องบวงสรวงสังเวห์ ขณะนั้น โหรหลวงลั่นฆ้องชัย พราหมณ์เป่าสังข์ ชาวพนักงานประโคมแตร ดุริยางค์ พนักงานภูษามาลาแกว่ง บันตะหาแว้ว ทรงตั้งพระราชสัตยาธิษฐานขอถวายเครื่องสักการะ ทรงโปรยข้าวตอกดอกไม้ที่โต๊ะเครื่องบวงสรวงสังเวห์

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังมณฑลพิธีเททอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทรงรับแผ่นทอง แล้วทรงหย่อนลงในช่องที่เจ้าพนักงานพระราชพิธีถือถวาย ทรงรับช้อนจากเจ้าพนักงานพระราชพิธี ทรงเทแผ่นทองลงในเบ้า ทรงถือสายสูตรเททองหล่อยอดฉัตรอุโบสถเจดีย์ฯ พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา โหรหลวงลั่นฆ้องชัย พราหมณ์เป่าสังข์ ชาวพนักงานประโคมแตร ดุริยางค์

เสร็จแล้ว เสด็จออกจากมณฑลพิธี เสด็จพระราชดำเนินไปประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ

ที่มา : <https://www.prachachat.net/royal-house/news-1222757>

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธี วันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๗.๒๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปในการพระราชพิธีวันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖ ณ ปฐมบรมราชานุสรณ์ สะพานพระพุทธยอดฟ้า และเสด็จพระราชดำเนินไปทรงนมัสการพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร กับทรงกราบถวายบังคมพระบรมรูปสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และปราสาทพระเทพบิดร พระบรมมหาราชวัง

ในโอกาสนี้ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าทีปังกรรัศมีโชติ มหาวชิโรตตมางกูร สิริวิบูลยราชกุมาร โดยเสด็จในการนี้ด้วย เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึงปฐมบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงวางพุ่มดอกไม้ส่วนพระองค์ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทรงวางพุ่มดอกไม้ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และทรงวางพุ่มดอกไม้ส่วนพระองค์ เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองทิศ และทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อยถวายราชสักการะทรงกราบ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าทีปังกรรัศมีโชติ มหาวชิโรตตมางกูร สิริวิบูลยราชกุมาร ทรงวางพุ่มดอกไม้ส่วนพระองค์ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อยถวายราชสักการะ ทรงกราบจากนั้น ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และปราสาทพระเทพบิดร พระบรมมหาราชวัง

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึงพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปที่ฐานชุกชี ทรงวางกระถางดอกไม้บนพานหน้าฐานชุกชี ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการท้ายที่นั่ง แล้วทรงจุดเทียนห่วงบูชาพระพุทธรูปมณฑปนิรันตปฏิมากร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการท้ายที่นั่งบูชาพระพุทธรูปยอดีฟ้าจุฬาโลกย์ และพระพุทธรูปเลิศล้ำนภาลีไล แล้วทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการทองใหญ่ที่หน้าธรรมาสน์ศิลา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการทองทิศที่หน้าธรรมาสน์ศิลา สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าทีปังกรรัศมีโชติ มหาวชิโรตตมางกูร สิริวิบูลยราชกุมาร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการท้ายที่นั่งที่หน้าธรรมาสน์ศิลา จากนั้น เสด็จออกจากพระอุโบสถ ไปยังปราสาทพระเทพบิดร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะทองลงยาราชาวดี ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อย ทรงกราบถวายบังคมพระบรมรูปสมเด็จพระสมเด็จฯ พระบรมพมาหักษัตริยาธิราช สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะ ทองลงยารอง ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อย ทรงกราบถวายบังคมพระบรมรูปสมเด็จพระบรมพมาหักษัตริยาธิราช สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าทีปังกรรัศมีโชติ มหาวชิโรตตมางกูร สิริวิบูลยราชกุมาร ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อย ทรงกราบถวายบังคมพระบรมรูปสมเด็จพระบรมพมาหักษัตริยาธิราชเสร็จแล้ว เสด็จออกจากปราสาทพระเทพบิดร ไปประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินกลับ

ที่มา : <https://www.prachachat.net/royal-house/news-1255991>

วินัยข้าราชการพลเรือน

➤ ข้อปฏิบัติทางวินัยประการที่ ๖ รักษาความลับของทางราชการ (ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ กระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติ)

๑. ความลับจะเป็นความลับอยู่ได้ ก็ต่อเมื่อไม่มีการเปิดเผย ถ้ามีการเปิดเผยแล้วก็จะไม่เป็นความลับอีกต่อไป

๒. ความลับของทางราชการ เป็นสิ่งที่พึงสงวนไว้ให้รู้แต่เฉพาะผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องเท่านั้น หากรู้ไปถึงผู้อื่นอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ซึ่งในบางกรณีอาจถึงเป็นภัยร้ายแรงแก่ประเทศชาติก็ได้

๓. ข้าราชการผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับความลับของทางราชการ เป็นผู้ที่ได้รับ ความไว้วางใจจากทางราชการว่า จะต้องไม่เปิดเผยความลับนั้น

• **กรณีตัวอย่างที่ ๑** สมมุติว่า ท่านเป็นเจ้าหน้าที่จัดทำเรื่องพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการ กำลังรวบรวมรายชื่อผู้ที่ผู้บังคับบัญชา เสนอเลื่อนเงินเดือน ภรรยาหรือสามีของท่าน ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในสังกัดถามท่านว่า ตัวเขาได้รับการเสนอชื่อให้เลื่อนเงินเดือน หรือไม่ **ท่านจะบอกหรือไม่**

เรื่องระหว่างการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน เป็นเรื่องที่ทางราชการ จะต้องปิดเป็นความลับอย่างเคร่งครัด เพราะหากเปิดเผยไปก่อนถึงเวลาประกาศ อาจก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นก็ได้ ผู้มีหน้าที่ในการนี้จึงต้องรักษาความลับในเรื่องนี้ อย่างเคร่งครัด แม้แต่ภรรยาหรือสามีของตนเองก็บอกไม่ได้หากบอกภรรยาหรือ สามีก่อนประกาศ ก็จะเป็นการกระทำผิดวินัยฐานเปิดเผยความลับของทางราชการ

ข้อคิด

๑. ผู้ได้รับความไว้วางใจให้รักษาความลับ เป็นผู้ได้รับเกียรติ อย่างสูง ชอบที่จะรักษาเกียรติอันสูงนี้ไว้ให้เป็นผู้ที่เชื่อถือได้ตลอดไป

๒. ข้าราชการที่เปิดเผยความลับของทางราชการ เป็นผู้ทรยศ ต่อความไว้วางใจ จะไม่เป็นที่เชื่อถือของใครอีกต่อไป

➤ **ข้อปฏิบัติทางวินัยประการที่ ๗ รักษาความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ** (ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ กระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติ)
“(๗) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี และต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ”

แนวคิด

๑. การปฏิบัติราชการเป็นการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายส่วนรวมของชาติ จึงต้องร่วมกันปฏิบัติงานประสานกันเป็นทีม
๒. เพื่อให้การปฏิบัติงานประสานกันเป็นทีม จำเป็นที่ข้าราชการจะต้องมีความสามัคคีกลมเกลียวและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่ราชการ
๓. ข้าราชการจะต้องสุภาพเรียบร้อยรักษาความสามัคคี และต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ ระหว่างข้าราชการด้วยกัน รวมทั้งผู้ร่วมปฏิบัติราชการที่ไม่เป็นข้าราชการ

● **กรณีตัวอย่างที่ ๒** เจ้าหน้าที่ธุรการขายพูดกับเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์หญิงโดยใช้คำพูดว่า “กู” “มึง” ถ้าท่านเป็นเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์หญิงผู้นั้น ท่านจะอย่างไรดี

- (ก) พูดโต้ตอบโดยใช้คำ “กู” “มึง” หรือ “แก”
- (ข) แจ้งความดำเนินคดีฐานหมิ่นประมาท
- (ค) รายงานเหตุการณ์ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
- (ง) เฉยเสีย

○ ถ้าพูดโต้ตอบด้วยถ้อยคำไม่สุภาพ ก็จะทำให้ผิวนิยามฐานไม่สุภาพเรียบร้อยต่อข้าราชการด้วยกัน

○ ถ้าแจ้งความดำเนินคดีก็จะทำให้เกิดความสามัคคีกันยิ่งขึ้น ครั้นจะรายงานเหตุการณ์ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ก็จะเป็นการทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่

○ เฉยเสียน่าจะเป็นทางที่ดีที่สุด

● **กรณีตัวอย่างที่ ๓** เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้เถียงกับเจ้าหน้าที่ธุรการเรื่องงานที่ทำร่วมกัน เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบันดาลโทสะจึงขกเจ้าหน้าที่ธุรการไป ๑ ที

ถ้าท่านเป็นเจ้าหน้าที่ธุรการผู้นั้นท่านจะอย่างไรดี

- (ก) ชกตอบ
- (ข) แจ้งความดำเนินคดี
- (ค) รายงานเหตุการณ์ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
- (ง) เฉยเสีย

ชกตอบไม่ได้ จะผิดวินัยฐานไม่รักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการ ถ้าแจ้งความดำเนินคดีก็จะสร้างความแตกร้ากันยิ่งขึ้น เณยเสียก็จะกลายเป็น ปกปิดเรื่องที่ควรบอกผู้บังคับบัญชา เพราะทะเลาะกันเกี่ยวกับเรื่องในหน้าที่ ราชการ

ทางที่ดีที่สุดควรรายงานเหตุการณ์ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ แล้วปล่อย ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะดำเนินการต่อไปตามที่เห็นสมควร

➤ **ข้อปฏิบัติทางวินัยประการที่ ๘ ปฏิบัติดีต่อผู้ติดต่อราชการ**

(ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ กระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติ)

“(๘) ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้ การสงเคราะห์แก่ประชาชน ผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน”

ข้าราชการมีหน้าที่เป็นผู้ให้บริการแก่ประชาชน จึงต้องให้การ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชน ผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

“ต้อนรับ” คือ ให้การรับรองโดยไม่เมินเฉย

“ให้ความสะดวก” คือ ให้คล่อง ไม่ติดขัด

“ให้ความเป็นธรรม” คือ ทำโดยถูกต้อง ไม่ลำเอียง

“ให้การสงเคราะห์” คือ ให้ความช่วยเหลือ

กรณีที่ข้าราชการจะต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็น ธรรมและให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนนั้น ต้องเป็นกรณีที่ประชาชนเป็น ผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของข้าราชการผู้นั้น

● **กรณีตัวอย่างที่ ๔** เจ้าหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ ทำเฉยไม่รับ เรื่องราวที่ราษฎรคนหนึ่งยื่นร้องทุกข์ โดยไม่ชี้แจงอย่างใด ปล่อยให้ราษฎร ยืนเกืออยู่เป็นเวลานานจนจะถึงเวลาเลิกงานแล้วจึงได้บอกว่าเขียนไม่ถูก ให้แก้ไขใหม่

มีปัญหว่า เจ้าหน้าที่ผู้นั้น กระทำผิดวินัยหรือไม่

กรณีตามข้อมูล เป็นกรณีไม่ให้การต้อนรับ ไม่ให้ความสะดวก แก่ประชาชนที่ติดต่อราชการในหน้าที่ของตน จึงเป็นการกระทำผิดวินัย

- **กรณีตัวอย่างที่ ๕** ชายผู้หนึ่งมาขอซื้อยาชนิดหนึ่งที่ห้องเภสัชกรรมของสถานพยาบาล โดยไม่มีใบสั่งแพทย์เภสัชกรบอกว่าเป็นยาอันตรายต้องมีใบสั่งแพทย์จึงจะขายยาชนิดนั้นให้ได้ ชายผู้นั้นบอกว่าเขาเป็นแพทย์ซื้อได้โดยไม่ต้องมีใบสั่งแพทย์ เภสัชกรก็ยังยืนยันว่าไม่อาจขายยาชนิดนั้นให้โดยไม่มีใบสั่งแพทย์ ชายผู้นั้นด่าเภสัชกรว่า “พวกนี้โง่ชะมัด ไม่มีหัวคิดเสียเลย”

ถ้าท่านเป็นเภสัชกรผู้นั้น ท่านจะอย่างไร

(ก) พุดจาตอบโต้ว่า ไม่ได้โง่อย่างที่เขาวา หรือ

(ข) แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าชายผู้นั้นหมิ่นประมาท

หรือ

(ค) อธิบายให้ชายผู้นั้นเข้าใจว่า เจ้าหน้าที่ต้องทำตามระเบียบ

หรือ

(ง) เฉยเสีย

กรณีเช่นนี้ หากพุดจาตอบโต้ก็อาจจะเป็นการไม่สุภาพเรียบร้อยต่อประชาชนที่ติดต่อราชการ ยิ่งถ้าใช้ถ้อยคำรุนแรงย้อนเขาไปก็อาจเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามประชาชน หากนิ่งเฉยเสียก็จะเป็นที่คับใจเสมือนยอมรับว่าโง่จริง ครั้นจะแจ้งความดำเนินคดี ก็จะมีคดีมารยาทผู้ให้บริการ ซึ่งต้องเอาใจผู้รับบริการ

ทางออกที่ดีที่สุดคือ อธิบายให้เขาฟังว่า เราเป็นเจ้าหน้าที่จำต้องปฏิบัติตามระเบียบมีฉะนั้นตนเองจะมีความผิดที่ขายยาอันตรายโดยไม่มีใบสั่งแพทย์ซึ่งไม่ถูกต้อง

ครั้งหน้า!!! เรามาเรียนรู้เกี่ยวกับ “ข้อปฏิบัติทางวินัย” กันอีกนะคะ

กฎหมายนำรู้ คดีปกครอง

สิทธิโต้แย้งคัดค้าน ... การจัดซื้อพัสดุภาครัฐโดยไม่ชอบ

โดย ลุงถูกต้อง

➤ เหตุเดือดร้อนของผู้ฟ้องคดี

คดีนี้เกิดจาก ... ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจรับออกแบบและติดตั้งคอมพิวเตอร์ ระบบโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคม อ้างว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ได้ออกประกาศประกวดราคาซื้องานปรับปรุงระบบเก็บค่าผ่านทางด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) และมีประกาศให้กิจการร่วมค้า A เป็นผู้ชนะการเสนอราคา แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าประกาศประกวดราคาที่กำหนดคุณสมบัติของอุปกรณ์แบบเฉพาะเจาะจงเพียงยี่ห้อเดียว เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อผู้ผลิตบางราย ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ไม่โปร่งใส และไม่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ทำให้ตนไม่อาจใช้สิทธิเข้าร่วมเสนอราคา เพราะไม่สามารถเสนอระบบคอมพิวเตอร์ยี่ห้ออื่นเข้าประกวดราคาได้ จึงยื่นฟ้องการทางพิเศษแห่งประเทศไทย (ผู้ถูกฟ้องคดี) ต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนประกาศผู้ชนะการเสนอราคาค้างกล่าว

➤ **ความเป็นธรรม ...** จากคำพิพากษา/คำสั่ง ศาลปกครอง ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ ศาลปกครองสามารถรับคำฟ้องขอให้เพิกถอนประกาศผู้ชนะการเสนอราคาของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาได้หรือไม่ เพราะเหตุใด ?

ข้อกฎหมายสำคัญในคดี

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๒) กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่พิจารณาข้อร้องเรียนกรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ **วรรคสี่** หากรับฟังได้ตามข้อร้องเรียน ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจสั่งระงับการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนได้ เว้นแต่จะได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างแล้ว **มาตรา ๑๑๔** บัญญัติให้ ผู้ยื่นข้อเสนอเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุมีสสิทธิอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นเหตุให้ตนไม่ได้รับการประกาศผลเป็นผู้ชนะหรือไม่ได้รับการคัดเลือก เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ **มาตรา ๑๑๙ วรรคสอง** บัญญัติให้คณะกรรมการฯ สั่งให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้มีการจัดซื้อจัดจ้างใหม่หรือเริ่มจากขั้นตอนใดตามที่เห็นสมควร หากเห็นว่าอุทธรณ์ฟังขึ้น และมีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ และ**วรรคห้า** บัญญัติให้ผู้อุทธรณ์ที่ไม่พอใจ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ และเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ แต่การฟ้องคดีไม่มีผลกระทบต่อการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้ลงนามในสัญญานั้นแล้ว

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๒๒๐ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ผู้ใดที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐกำหนดไว้ มีสิทธิร้องเรียนไปยังหน่วยงานของรัฐนั้น หรือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า การจะพิจารณาว่าข้อพิพาทเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง กรณีใดเป็นกรณีที่ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาได้นั้น นอกจากจะต้องพิจารณาบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะแล้ว ยังต้องพิจารณาให้เป็นไปตามหลักความชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งหลักนิติธรรมหรือหลักนิติรัฐด้วย โดยมีหลักการว่า เมื่อข้อพิพาทใดเป็นข้อพิพาทที่พระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ฝ่ายปกครองมีอำนาจควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายได้ ข้อพิพาทเดียวกันนั้นก็ย่อมต้องให้มีการฟ้องคดีเพื่อให้ศาล ซึ่งเป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจตุลาการสามารถควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายได้เช่นเดียวกัน เพียงแต่จะต้องให้มีขอบเขตที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายเฉพาะด้วย

เมื่อพิจารณากฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่มีขอบเขตข้อจำกัดว่า การพิจารณาข้อโต้แย้งคัดค้านเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของการจัดซื้อจัดจ้าง **จะต้องไม่ให้มีผลกระทบไปถึงสัญญาที่ได้มีการลงนามกันไปแล้ว** ซึ่งก็สามารถควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายได้เสมอ เพียงแต่ไม่ว่าผลของการตรวจสอบจะปรากฏไปในทางใด ไม่อาจมีผลกระทบไปถึงสัญญาที่ได้มีการลงนามไปแล้ว เว้นแต่เหตุแห่งความไม่ชอบด้วยกฎหมายมีลักษณะที่จะทำให้มีผลถึงขนาดกระทบต่อความเป็นโมฆะหรือความไม่มีผลบังคับของสัญญา เช่น เป็นกรณีที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย เป็นต้น

กรณีตามพิพาท ... แม้ผู้ฟ้องคดีจะมีผู้ใช้ซึ่งเข้าเสนอราคาตามประกาศฯ จึงไม่ใช่ผู้มีสิทธิยื่นอุทธรณ์โต้แย้งคัดค้านผลการคัดเลือกคู่สัญญาต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ ก็ตาม แต่การที่ผู้ฟ้องคดีเป็น**ผู้มีอาชีพเกี่ยวกับงานที่จัดจ้าง และได้ซื้อเอกสารประกวดราคา** ทั้งยังได้เสนอแนะและวิจารณ์ร่างประกาศเชิญชวนในการจัดซื้อจัดจ้าง มาตั้งแต่ต้นว่ามีข้อกำหนดคุณสมบัติของอุปกรณ์แบบเฉพาะเจาะจงและเอื้อประโยชน์ต่อผู้ผลิตบางราย จึงมีหนังสือร้องเรียนต่อประธานคณะกรรมการฯ ว่าขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และขอให้เพิกถอนประกาศประกวดราคาดังกล่าว **อันถือเป็นการร้องเรียนตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ**

เมื่อต่อมามีการประกาศให้กิจการร่วมค้า A เป็นผู้ชนะการเสนอราคา โดยที่ยังไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาข้อร้องเรียนแก่ผู้ฟ้องคดี ย่อมถือได้ว่า**ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องที่จะโต้แย้งความชอบด้วยกฎหมายของการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนี้แล้ว**

อย่างไรก็ดี เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏต่อมาว่าผู้ถูกฟ้องคดีและกิจการร่วมค้า A ได้ลงนามทำสัญญาซื้อขายกันแล้ว และคดีนี้ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ศาลเพิกถอนประกาศผู้ชนะการเสนอราคา ซึ่งหาก ศาลรับไว้พิจารณาและพิพากษาว่ามีการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ตาม ก็ไม่อาจกำหนดค่าบังคับให้ตามที่ขอได้ เมื่อการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ฟ้องคดี**ไม่อาจกระทำได้ด้วยคำบังคับของศาล** จึงต้องถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ไม่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ **จึงไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและสั่งจำหน่ายคดี (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๒๘๗/๒๕๖๔)**

หลักกฎหมายปกครองและบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการ

๑. การโต้แย้งคัดค้านการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ แบ่งได้เป็น ๒ กรณี กล่าวคือ (๑) การอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๔ โดยผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่ “ผู้ซึ่งได้ยื่นข้อเสนอ” ในกรณีที่เป็น การโต้แย้งผลการคัดเลือกคู่สัญญา และ (๒) การร้องเรียน ตามมาตรา ๔๓วรรคหนึ่ง (๒) โดยผู้มีสิทธิร้องเรียนอาจเป็นได้ทั้ง “ผู้ซึ่งได้ยื่นข้อเสนอ” และ “ผู้ใด” ในกรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ในคดีพิพาทนี้ ผู้ฟ้องคดีคือผู้ร้องเรียนที่มีอาชีพเกี่ยวกับงานที่จัดจ้างและได้ซื้อเอกสารประกวดราคา แต่ไม่ได้ยื่นข้อเสนอ อันถือเป็นผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องที่อาจใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้

๒. เมื่อกฎหมายเฉพาะ คือ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีข้อกำหนดให้การฟ้องคดีไม่มีผลกระทบต่อการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้ลงนามในสัญญาแล้ว การฟ้องคดีที่ประสงค์ให้ศาลเพิกถอนผลการคัดเลือก ซึ่งมีการลงนามในสัญญาแล้ว จึงเป็นกรณีที่ศาลไม่อาจกำหนดค่าบังคับให้ตามคำขอได้ ส่งผลให้กลายเป็นผู้ไม่มีสิทธิฟ้องคดีและศาลไม่อาจรับคำฟ้องนั้นไว้พิจารณาได้ไปโดยปริยาย

อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้อุทธรณ์ (ผู้ยื่นข้อเสนอ) ที่ไม่พอใจ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ และเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย มีสิทธิฟ้องศาล เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายได้ อันแสดงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ประสงค์ให้ผู้ที่ไม่เห็นว่าการได้รับความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่ชอบ ใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายแทนการเพิกถอนผลการคัดเลือกในกรณีที่มีการ ลงนามในสัญญาแล้ว ทั้งนี้เพราะการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐจะต้องดำเนินไปโดยไม่อาจหยุดชะงักได้

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)

พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

“3 สิ่งที่ควรรู้ในการถ่ายรูปบัตรประชาชนให้คนอื่น อย่างไรให้ปลอดภัยจากมิจฉาชีพ”

ปัจจุบันการทำธุรกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการซื้อของออนไลน์ การสมัครงาน หรือสมัครเรียน หลายแห่งเริ่มนิยมให้ส่งบัตรประชาชนผ่านทางออนไลน์กันมากขึ้น ซึ่งการถ่ายรูปบัตรประชาชนหรือส่งสำเนาบัตรประชาชนทางออนไลน์นั้น สามารถทำได้ แต่ต้องทำอย่างระมัดระวังและทำให้ถูกวิธี ด้วยเหตุนี้ PDPA Pro จึงได้รวบรวมเทคนิคและสรุป 3 สิ่งที่ควรรู้ในการถ่ายรูปบัตรประชาชนให้คนอื่น อย่างปลอดภัย มาบอกกัน

อย่าถ่ายเอกสารหลังบัตรประชาชนเด็ดขาด

แต่เดิมนั้นเรามักจะเห็นว่า เวลาถ่ายเอกสารสำเนาบัตรประชาชน มักจะถ่ายทั้งหน้าและหลังบัตร แต่ในความเป็นจริงนั้น เราไม่ควรถ่ายเอกสารหลังบัตรประชาชนโดยเด็ดขาด รวมถึงไม่ควรส่งภาพถ่ายหลังบัตรประชาชนให้แก่ผู้อื่น

เนื่องจากหลังบัตรประชาชนจะมีชุดตัวเลขที่เรียกว่า Laser ID เป็นชุดตัวเลขที่มีไว้สำหรับยืนยันตัวตนร่วมกับเลขบัตรประชาชน ซึ่งการดำเนินการต่าง ๆ กับหน่วยงานของรัฐ อย่างการสมัครเพื่อลงทะเบียนใช้สิทธิต่าง ๆ รวมถึงการลงทะเบียนใช้แอปพลิเคชันของธนาคารที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางการเงินก็จำเป็นต้องใช้ตัวเลขชุดนี้ด้วยเช่นกัน ดังนั้น ถ้าตัวเลข Laser ID ตกไปอยู่ในมือของมิจฉาชีพ อาจถูกนำตัวเลขนี้ไปสวมรอยได้ และอาจทำให้เราต้องเสียสิทธิ์หรือเสียทรัพย์สินโดยไม่ทันได้รู้ตัว

ควรเซ็นสำเนาถูกต้องให้ถูกวิธี

ในการถ่ายรูปบัตรประชาชนให้คนอื่นนั้น ก่อนส่งเราต้องทำการเซ็นรับรองสำเนาถูกต้องให้เรียบร้อยเสียก่อน โดยมีวิธีการเซ็นสำเนาบัตรประชาชนที่ถูกต้อง ดังนี้

- ขั้นแรก ให้ขีดคร่อมลงไปบนสำเนาบัตรประชาชน โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม แนะนำให้ขีดสองเส้น แต่ต้องระวังไม่ให้เส้นที่ขีดไปทับบริเวณรูปถ่ายใบหน้าของเจ้าของบัตรประชาชน
- ขั้นที่สอง เขียนระบุวัตถุประสงค์ในการใช้สำเนาบัตรประชาชน ลงไปให้ชัดเจน เช่น ใช้ในการสมัครงานกับบริษัท APD
- ขั้นที่สาม ให้เขียนคำว่า “สำเนาถูกต้อง” และให้ระบุวันเดือนปี ที่ใช้สำเนาบัตรประชาชนลงไปด้วย

ควรเขียนรายละเอียดต่าง ๆ ลงในตำแหน่งที่ถูกต้อง

ในการเซ็นสำเนาถูกต้อง เราควรเขียนรายละเอียดตามที่กล่าวไป ทับลงไปบนบัตรประชาชนได้เลย แต่ระวังอย่าให้ทับรูปถ่ายใบหน้าอีกเช่นกัน และสิ่งที่สำคัญคือไม่ควรเขียนรับรองสำเนาถูกต้องไว้ตรงมุมใดมุมหนึ่งหรือพื้นที่ว่าง ๆ รอบสำเนาบัตรประชาชน เพราะถ้าหากมิจฉาชีพได้สำเนาบัตรประชาชนของเราไป อาจนำไปลบหรือแก้ไขข้อความที่ระบุไว้ เพื่อนำไปใช้ทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้

📌 สแกนยืนยันตัวตนด้วยบัตรประชาชนอย่างไรให้ปลอดภัย ?

นอกจากการทำธุรกรรมต่าง ๆ ที่ต้องมีการส่งสำเนาบัตรประชาชนทางออนไลน์แล้ว ในปัจจุบันยังมีอีกหลากหลายแอปพลิเคชันที่ต้องทำการยืนยันตัวตนด้วยการถ่ายรูปบัตรประชาชน โดยเฉพาะแอปฯ ที่เกี่ยวกับการชำระเงิน ซึ่งมีวิธีที่ช่วยเพิ่มความปลอดภัยได้ ดังนี้

- ใช้ซองพลาสติกใส่บัตรประชาชน

ก่อนที่จะทำการสแกนบัตรประชาชน ให้เรานำบัตรประชาชนใส่ซองพลาสติกใส และใช้ปากกาที่สามารถเขียนลงบนพลาสติกได้ เขียนรายละเอียดการใช้งานและเซ็นสำเนาถูกต้อง โดยระบุข้อมูลเช่นเดียวกันกับการเซ็นสำเนาบัตรประชาชนดังที่ได้กล่าวไป นอกจากนี้ ยังสามารถระบายสีทับข้อมูลที่ไม่จำเป็นต้องส่งให้ผู้ขอสำเนานำไปใช้ เช่น ศาสนา ก็ทำได้เช่นกัน

📌 บัตรประชาชน คือ ข้อมูลส่วนบุคคล

หลายคนคงรู้ดีอยู่แล้วว่าบัตรประชาชน เป็นข้อมูลสำคัญส่วนบุคคลที่มีไว้ใช้ในการทำธุรกรรมต่าง ๆ แต่ในการถ่ายรูปบัตรประชาชนให้คนอื่นนั้น ควรส่งให้ผู้ที่เรามั่นใจและเชื่อถือได้ รวมถึงควรหลีกเลี่ยงการเผยแพร่บัตรประชาชนลงบนสื่อสังคมออนไลน์ ตลอดจนแอปพลิเคชันที่ใช้ในการสนทนาต่าง ๆ เพราะอาจมีมีิจฉาชีพที่ไม่หวังดี พยายามนำเอาข้อมูลส่วนตัวของเราไปใช้ประโยชน์ได้

📌 หากจำเป็นต้องส่งบัตรประชาชนให้คนอื่น ต้องปิดอะไรบ้าง ?

หากเรามีความจำเป็นจริง ๆ ที่ต้องถ่ายภาพและส่งบัตรประชาชนให้คนอื่น ไม่ว่าจะเป็นรูปบัตรประชาชนโดยตรง หรือถ่ายภาพของเราคู่กับบัตรประชาชนก็ตาม ควรต้องปิดอะไรบ้าง ? ไปดูกัน

- ปิดเลขบัตรประชาชนของเราทั้ง 13 หลัก อาจใช้มือบัง หรือแอปพลิเคชันถ่ายภาพ ลบ หรือเบลอก็ได้

- วัน เดือน ปีเกิด เป็นอีกหนึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่สามารถไปยืนยันตัวตนของเราได้ จึงควรต้องปิดไว้

- บาร์โค้ดใต้ครุฑ เป็นสิ่งที่ช่วยยืนยันตัวตนของเรา จึงควรปกปิด เพื่อป้องกันผู้ไม่ประสงค์ดีนำไปลอกเลียน

รหัสประจำตัวประชาชนและสำเนาประชาชน เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ใครก็ไม่สามารถทำการละเมิด หรือนำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตได้ตามกฎหมาย PDPA ซึ่งสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ PDPA Pro ตัวช่วยที่จะทำให้ PDPA เป็นเรื่องง่ายสำหรับคุณ

ที่มา: <https://pdpa.pro/blogs/tips-safely-photographing-ID-card>

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

“ล่วงละเมิดทางเพศ (Sexual Harassment) หยุดให้ทัน ป้องกันซึมเศร้า”

โดย แพทย์หญิงปราณี ปวีณนา
จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น โรงพยาบาลมหารมย์

Sexual Harassment หมายถึง พฤติกรรมที่ฝ่ายหนึ่งแสดงออกถึงนัยยะทางเพศ ทำให้เหยื่อรู้สึกไม่ดี ถูกคุกคาม ไม่ปลอดภัย หรือถูกลดทอนศักดิ์ศรีคุณค่าความเป็นมนุษย์ Sexual Harassment มีหลายประเภท คนส่วนใหญ่มักคิดว่า จะแสดงออกทางร่างกายเท่านั้น แต่จริง ๆ แล้วมีอีกหลายรูปแบบซึ่งสร้างบาดแผลทางใจให้กับเหยื่อได้เช่นกัน

การกระทำแบบไหนที่เรียกว่าเข้าข่าย?

๑. **สัมผัสทางกาย** เป็นการใช้อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของผู้กระทำ ไปสัมผัสกับร่างกายของเหยื่อ ซึ่งไม่ได้ขออนุญาตก่อน เช่น ตะแฉะต้องตัว การลูบไล้ โดยอวัยวะที่มีได้หลายส่วน เช่น มือ ขา สะโพก

๒. **คำพูด** เป็นรูปแบบที่พบได้บ่อยในชีวิตประจำวัน เช่น หยอกล้อกันทางคำพูดทั้งทางตรง ทางอ้อม เล่นมุกตลกเรื่องเพศ เช่น “ทำไมแบนเหมือนไม้กระดาน” “เห็นแล้วแข็งเลย” เมื่อเหยื่อทำท่าไม่พอใจหรือสีหน้าไม่ดี ผู้กระทำมักจะพูดแก้ตัว เช่น “ล้อเล่นนา” “คิดมากไปได้”

๓. **สายตาและสีหน้า** เป็นรูปแบบที่ระบุได้ยาก ผู้กระทำส่งสายตาหรือแสดงออกทางสีหน้าที่สื่อถึงเรื่องทางเพศ โดยที่เหยื่อรู้ตัวหรือไม่รู้ก็ได้ หากเหยื่อเห็นจะเกิดความรู้สึกหวาดกลัว ขยะแขยง เช่น การแลบลิ้นเลียรอบปาก การจ้องมองที่หน้าอก

๔. **ข้อความที่เขียนหรือพิมพ์** ทั้งในโลกจริงและโลกออนไลน์ เป็นข้อความที่สื่อถึงเรื่องทางเพศ ในโลกจริงอาจเป็นข้อความในโพสต์อิท เศษกระดาษที่ส่งไปให้เหยื่อ เช่น “ขอจับที” ส่วนในโลกออนไลน์มีได้หลายแบบ เช่น คอมเมนต์ การแชท ตัวอย่างเช่น บุคคลสาธารณะที่เจอข้อความแทะโลม “ผิวแห่งชาติ” “ขอพี่สักครั้ง”

๕. **ท่าทาง** ท่าทางเชิงสัญลักษณ์ที่เป็นรู้กันว่ามีความหมายทางเพศ เช่น ใช้มือสองข้างวางไว้ซ้อนกันเป็นมือบนมือล่าง แล้วตบตบป้า ๆ ท่าโยกสะโพก

ผลกระทบที่ตามมาจากการถูก Sexual Harassment ผลกระทบมีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งส่งผลเสียต่อเหยื่อ ทั้งในระยะสั้นและยาว เพราะการถูก Sexual Harassment นับเป็นเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนใจที่ทำให้เหยื่อรู้สึกหวาดกลัว คุกคาม และไม่ปลอดภัย

● **ผลทางร่างกาย (Physical Effects)** มีอาการทางกายที่ตามมาจากความเครียด ส่งผลต่อร่างกายได้ทุกระบบ เช่น ปวดศีรษะ ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน เจ็บปวดตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย เหนื่อยล้าอ่อนเพลีย นอกจากนี้ยังมีผลต่อการกินการนอนได้

- **ผลทางจิตใจ (Emotional / Mental Health Effects)** กังวล เคร้าซึม โกรธ รู้สึกผิด โทษตัวเอง หมดความมั่นใจในตัวเอง หวาดหวั่นกับอนาคตที่จะมาถึง รู้สึกอ่อนแอ ไม่สามารถปกป้องตัวเองได้ อาจนำไปสู่การเจ็บป่วยโรคทางจิตเวช เช่น โรคซึมเศร้า โรควิตกกังวล PTSD

เมื่อถูกคนใกล้ตัว Sexual Harassment ควรทำอย่างไร Sexual Harassment สามารถเกิดได้กับทุกคน ไม่ว่าจะเป็นใดหรือในสถานการณ์ไหน สิ่งที่ยากในการจัดการกับ Sexual Harassment เนื่องจากบางครั้งผู้กระทำเป็นผู้อาวุโส มีอำนาจ สามารถให้คุณให้โทษกับเหยื่อ เป็นคนที่ทุกคนเชื่อว่าเป็นคนดี บางครั้งผู้กระทำมีการข่มขู่เหยื่อร่วมด้วย ทำให้เหยื่อไม่สามารถบอกใคร และช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

๑. เอาตัวเองออกจากสังคมหรือสถานการณ์เสี่ยง หลีกเลี่ยงการเข้าไปอยู่ในกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการเกิด Sexual Harassment หากจำเป็น ให้คิดวิธีป้องกันตัวเอง หาทางหนีที่ไล่ เช่น ส่งสัญญาณให้เพื่อนมาดึงตัวไป

๒. บอกปฏิเสธกับผู้กระทำ ตั้งสติ ตระหนักรู้ว่าตนเองกำลังถูก Sexual Harassment หากเป็นไปได้ให้พาตัวเองออกมาจากสถานการณ์นั้นก่อน หรือกล่าวที่จะปฏิเสธ บอกผู้กระทำว่าสิ่งที่ผู้กระทำทำอยู่เป็นสิ่งที่ผิด

๓. เล่าให้คนที่ไวใจฟัง เล่าเรื่องและระบายความรู้สึกที่เกิดขึ้นให้คนที่เราไวใจฟัง ขอคำปรึกษาและความช่วยเหลือ

๔. แจ้งผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบให้ดำเนินการเรื่องนี้ คิดวางแผนให้รอบคอบว่าจะแจ้งใครบ้างและในรูปแบบไหน บางครั้งโลกไม่ได้ยุติธรรมกับเราเสมอไป เช่น การร้องเรียนอาจทำให้ถูกกลั่นแกล้งมากกว่าเดิม อาจต้องแจ้งกับหลายหน่วยงาน และหลายคนเพื่อให้มีพยาน

๕. บันทึกหลักฐานรูปแบบต่าง ๆ เช่น การอัดเสียง อัดคลิป ภาพถ่าย การเขียนบันทึกไดอารี่ การแคปข้อความเก็บไว้ เพื่อไว้ใช้ในการดำเนินการสอบสวนหรือทางกฎหมาย

๓. หากมีความคิดอารมณ์พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมให้พบผู้เชี่ยวชาญ เหยื่อที่ถูก Sexual Harassment จะมีปัญหาทางกายและจิตใจ บางคนหายเร็ว แต่บางคนเรื่องที่เกิดขึ้นกลายเป็นบาดแผลทางใจ ทำให้มีอาการผิดปกติ เช่น คิดวนเวียนเรื่องร้ายซ้ำ ๆ นอนไม่หลับ สมาธิความจำแย่ ดังนั้นการพบกับผู้เชี่ยวชาญ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา เพื่อให้ได้รับการวินิจฉัยและการช่วยเหลือรักษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

วิธีเยียววายใจ เมื่อถูก Sexual Harassment

๑. ปรับวิธีการคิดว่าเราไม่ใช่ฝ่ายผิด เหยื่อบางคนโทษตัวเอง ควรตั้งสติให้ดี ทำความเข้าใจว่า เหยื่อไม่ได้เป็นฝ่ายผิด และไม่ใช่เรื่องที่น่าอับอายในการที่จะบอกผู้กระทำหรือคนอื่นถึงเรื่องที่เกิดขึ้น

๒. มองหาข้อดีเพื่อเพิ่มความมั่นใจในตัวเอง เหยื่อที่ถูก Sexual Harassment มักสูญเสียความมั่นใจในตัวเอง (Low Self-Esteem) เช่น ถูกผู้กระทำต่อว่าคนรอบตัวโทษว่าเป็นความผิดของเหยื่อ ดังนั้นเราต้องพยายามหาข้อดีที่ตัวเองมีอยู่ ชื่นชมตัวเอง เรียกความมั่นใจในตัวเองให้กลับคืนมา เช่น การทำบางอย่างให้สำเร็จตามที่ตั้งเป้าไว้ เพื่อให้เรารู้สึกว่ายังควบคุมชีวิตตัวเองได้อยู่ (Sense of Mastery) ลองถามคนรอบข้างที่เราสนิทว่าตัวเรามีข้อดีอะไรบ้าง

ที่มา : https://www.manarom.com/blog/sexual_harassment.html

เรื่องน่ารู้...เกี่ยวกับพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

“ขอเอกสารชุดยื่นเสนอราคา”

บทความ อ. ๑๒/๒๕๖๖

วรรณพงษ์ คำดี

เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างมีข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องมากมาย บางรายการเป็นข้อมูลที่ต้องจัดแสดงให้ประชาชนทราบโดยไม่ต้องร้องขอ บางรายการก็สามารถขอตรวจสอบได้ มาดูเรื่องนี้ครับ

บริษัท ก ไม่ผ่านคุณสมบัติในการเสนอราคาจัดซื้อจัดจ้างรถสุขาเคลื่อนที่ของเทศบาลเมือง A บริษัท ก โดยนาย ก จึงมีหนังสือถึงเทศบาลเมือง A ขอข้อมูลข่าวสารเอกสารชุดยื่นเสนอราคา พร้อมเอกสารรับรอง แคตตาล็อกหรือรูปแบบแสดงคุณลักษณะและหนังสือแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายของบริษัท ข ผู้ชนะการเสนอราคา เทศบาลเมือง A ปฏิเสธการเปิดเผยโดยให้เหตุผลว่า บริษัท ก ยื่นข้อเสนอคุณลักษณะเฉพาะไม่ตรงตามประกาศร่างขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะทางพัสดุแต่อย่างใด ประกอบกับยื่นเอกสารไม่ครบถ้วน ซึ่งเป็นสาระสำคัญในขอบเขตงาน ทำให้ขาดคุณสมบัติถือว่าไม่ได้รับการพิจารณา และมาตรา ๑๐ ภายใต้มตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น เว้นแต่เปิดเผยข้อมูลต่อผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหรือการดำเนินการตามกฎหมาย นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย วินิจฉัยสรุปว่า เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าการจัดซื้อจัดจ้างได้เสร็จสิ้นลงแล้ว โดยหน่วยงานได้คัดเลือกบริษัท ข เป็นผู้ชนะการเสนอราคา ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องยื่นประกอบการเสนอราคา จึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยต่อบุคคลทั่วไปอยู่แล้ว และมีใช้เอกสารที่เป็นความลับหรือเป็นเทคนิคในการเสนองานอันกระทบต่อผู้ชนะการเสนอราคาแต่อย่างใด ผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียจากการเสนอราคา จึงควรได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เพื่อใช้ในการตรวจสอบความถูกต้อง และปกป้องสิทธิของตน แต่หน่วยงานอาจปกปิดข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ปรากฏในเอกสารนั้นได้ เช่น เลขบัตรประจำตัวประชาชน ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และหมายเลขบัญชีธนาคาร

ส่วนกรณีพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ กำหนดห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและเป็นข้อมูลทางเทคนิคของผู้ยื่นข้อเสนอ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้ยื่นข้อเสนอด้วยกันต่อผู้ซึ่งมิได้เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือต่อผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่นนั้น เป็นเพียงขั้นตอนในการปฏิบัติระหว่างดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเท่านั้น เมื่อจัดซื้อจัดจ้างเสร็จสิ้นแล้วการพิจารณาว่าจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้หรือไม่ ต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ / ๐๙ ๒๒๕๐ ๐๕๘๙ (www.oic.go.th) (wattanapong.k@opm.go.th) คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย (ที่ สค ๔๓/๒๕๖๖) นายวรรณพงษ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

โครงการเสริมสร้างและป้องกันการกระทำผิดวินัย

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการกรม กลุ่มนิติการ